

## Nakládání s finančními prostředky a majetkem osoby sociálně slabé, s duševním onemocněním a pod opatrovnictvím (obce)

### ANOTACE:

Lidé, kteří potřebují pomoc sociální služby, rodiny nebo opatrovníka mohou k tíži svého postižení přicházet rychle, nebo zdlouhavě. Systém ochrany ale není stejně rychlý jako nemoc. Může se tedy stát, že člověk ještě nemá někoho, kdo by mu s finančními otázkami (nájem, úhrady, půjčky, placení základních potřeb, nákupy věcí dlouhodobé spotřeby, sociální dávky) pomohl, ale už nemá schopnost situaci řešit.

V těchto chvílích může dojít k jeho zneužití („šmejdi“), poškození jeho práv, protože není schopen plnit své závazky (bezdomovectví na základě neplacení nájmu), k ohrožení chudobou (pro nemožnost získat legálním způsobem příjmy). Taktéž může dojít k nadužívání moci nad touto osobou (opatrovník nerespektuje přání osoby; sociální služba samovolně užívá prostředky dle svého uvážení).

Finanční otázky (především dluhy) však jde řešit i zpětně. Postupy to ale nejsou jednoduché a chce to trochu praxe, obratnosti a chuti pomoci. Pokud sociální pracovník nebo opatrovník na obci umí pomoci, mohou člověku zachránit tisíce korun.

### CÍL SEMINÁŘE:

Seminář si klade za cíl seznámit účastníka a poskytnout mu nástroje na účinný boj s dluhy osoby závislé na pomoci, podpoře a opatrovnictví (veřejném, vykonávaném obcí). Účastník by měl zvládnout základní rozvahu a analýzu finanční situace klienta a aplikovat vzory podání. Zároveň by účastník měl být schopen v budoucnu rozlišit samovolné a neoprávněné nakládání ze strany sociální služby, předchozího opatrovníka a třetích osob.

**Určeno hlavně pro opatrovníky (starosty, veřejné na obci), aby věděli, jak právně řešit dluhy svých opatrovanců a neohrozilo jim, že je někdo bude popotahovat za špatnou správu.**



## NÁPLŇ:

### Právo osoby samostatně nakládat se svými finančními prostředky a majetkem

- schopnost rozhodovat a jednat
- **jak odhadnout možnou neplatnost jednání**
- zneužití osob s duševním postižením (**fiktivní půjčky, „šmejdi“**)

### Nakládání s finančními prostředky osoby pod opatrovnictvím v rámci sociální služby

- řešení finanční situace u osob v opatrovnictví
- spolupráce služby a opatrovníka
- **vedení účtů v sociální službě (depozitní účty ano/ne)**
- rozhodování služby o nákupech a úhradách z uložených prostředků bez / s konzultací s opatrovníkem
- podpora uživatelů služeb v samostatnosti (hranice, rizika, nápomoc, zatížení pracovníků)
- odpovědnost za škodu při správě majetku
- vyúčtování správy (je služba povinná se zodpovídat opatrovníkovi nebo soudu, může to opatrovník po službě požadovat)
- smlouvy mezi službou a opatrovníkem o nakládání s finančními prostředky
- kdo komu slouží (služba uživateli; služba opatrovníkovi; opatrovník uživateli; opatrovník službě; kde je samostatnost uživatele a hranice nápomoci)

### Právo osoby samostatně nakládat se svými finančními prostředky a majetkem v rámci opatrovnictví

- samostatné právní jednání osoby omezené ve svéprávnosti/pod opatrovnictvím
- **vedení účtu na obci/na jméno opatrovance (depozitní účty ano/ne)**
- nakládání s částkou nad rámec soudního rozhodnutí
- **vydávání prostředků opatrovanci** (docházka na úřad oproti podpisu, přidělování prostředků ve službě, platby poskytované přes rodinu, donáška prostředků opatrovanci, nákupy s opatrovancem)
- rozdíl mezi sociální prací a opatrovnictvím při nákupech pro opatrovance
- **odpovědnost za nevhodné nákupy, bez účtenek**

### Platnost a neplatnost právního jednání

- učiněného ve službě samotnou osobou před/po omezení svéprávnosti, zmocněncem, opatrovníkem v rámci pravomoci / mimo svou pravomoc
- učiněného při jednání s úřady osobně, na základě plné moci, s procesním opatrovníkem
- učiněného při přestupkovém a trestním řízení před a po určení opatrovníka
- **učiněného v soukromé oblasti (půjčky, exekuce, poplatky, nehrzení poplatků, prodej majetku ne/výhodným způsobem, zneužívající klauzule ve smlouvách)**
- pomoc ze strany sociální práce na obci
- pomoc ze strany veřejného opatrovníka
- pomoc ze strany sociálních služeb

### Nekalé praktiky při uzavírání smluv

- **neběžné právní jednání osoby s omezením svéprávnosti** a souhlasy dalších subjektů
- zneužívající ujednání
- odstoupení od spotřebitelské smlouvy, pomoc při spotřebitelských sporech
- možnosti bezplatné právní a sociální pomoci

### Dokazování neplatnosti před a po omezení svéprávnosti

- **zneplatňování, dokazování, souhlasy soudů**
- možnost využití citlivých údajů opatrovance jako důkaz
- postup opatrovníka a dalších zástupců/podpůrců, při řešení neplatnosti smlouvy
- **oprávněnost a neoprávněnost dluhu/splátek/poplatků**
- doručování
- **bezdůvodné obohacení**

### Exekuce

- správný a nesprávný postup při výkonu či exekuci
- **uvěřitelný a neuvěřitelný dluh, příklady z praxe**
- **vznik/neplatnost počátečního jednání**